

w sprawie wniosku Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.39.2023.2.MG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 340/2023 z dnia 25 maja 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.39.2023.2.MG

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn.DSW-WNN.8014.39.2023.2.MG nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 340/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 maja 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja kształcenia nie uwzględnia potrzeb zawodowego rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego. Związek koncepcji i celów kształcenia na kierunku psychologia ze strategią uczelni Wnioskodawca wykazuje bardzo ogólnie, w przypadku niektórych elementów strategii nie wykazuje tego związku wcale (np. koncepcja uczenia się przez całe życie, czy kierowanie oferty edukacyjnej do środowisk marginalizowanych), w związku z czym w sposób ograniczony można stwierdzić, czy są one zgodne z tą strategią. Jeszcze bardziej ogólne uzasadnienie dotyczy wykazania związku uruchomienia kierunku psychologia z potrzebami społeczno-gospodarczymi. Uczelnia odwołuje się do bardzo ogólnych stwierdzeń dotyczących wzrostu zapotrzebowania na pomoc psychologiczną wskutek pandemii. Wykazywane są braki kadrowe wśród psychologów, jednak nie poparte żadnymi danymi. W związku z powyższym nie wykazano, że koncepcja i cele kształcenia na kierunku psychologia (jednolite studia

magisterskie, profil praktyczny) są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak następuje:

„Związek koncepcji kształcenia z potrzebami rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ze strategią uczelni wnioskującej może być wykazany na różnych poziomach ogólności. We Wniosku Uczelni Korczaka przyjęto średni poziom ogólności. Zapewne mógłby on zawierać więcej szczegółów, niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie związku projektowanych jednolitych studiów magisterskich psychologia o profilu praktycznym ze strategią, misją i specyfiką Uczelni Korczaka oraz potrzebami zawodowymi rynku pracy i otoczenia społeczno-gospodarczego zostało przedstawione na s. 2-7 Wniosku. W szczególności wykazano tam, że dziedzictwo Janusza Korczaka, kultywowane i pielęgnowane przez Uczelnię Korczaka w obszarze pedagogiki i pracy socjalnej, wymaga uzupełnienia właśnie przez psychologię. Wykazano również systematyczne budowanie przez Uczelnię Korczaka ekosystemu edukacyjnego — od przedszkoli, przez Korczakowskie Szkoły Marzeń, czyli szkoły podstawowe i licea aż po studia wyższe — oraz rolę psychologii w tym przedsięwzięciu.

Zarzut 1 dotyczy również tego, że nie wykazano związku koncepcji i celów kształcenia z dwoma elementami strategii: koncepcją uczenia się przez całe życie oraz kierowanie oferty edukacyjnej do środowisk marginalizowanych. Rzeczywiście, przyjęty średni poziom ogólności opisu sprawił, że w tym fragmencie Wniosku znalazł się pewien skrót myślowy i te dwa elementy nie zostały wyjaśnione, w przeciwieństwie do czterech pozostałych elementów, które w tym fragmencie Wniosku zostały omówione. Ten skrót myślowy rozwinięto poniżej.

Związek wnioskowanych studiów psychologia z uczeniem się przez całe życie jest dwojaki. Po pierwsze w koncepcji kształcenia położony jest duży nacisk na konieczność samokształcenia absolwentów przez całe życie, ponieważ psychologia jest niezwykle dynamicznie rozwijającą się nauką. Przygotowanie do samokształcenia jest widoczne w wielu sylabusach do zajęć. Po drugie, Uczelnia Korczaka realizuje ideę kształcenia przez całe życie ze względu na tworzony ekosystem edukacyjny, na który składają się szkoły podstawowe i licea, prowadzone przez Uczelnię, a także studia i studia podyplomowe oraz różne kursy. Psychologia jest naturalnym dopełnieniem i wzmocnieniem tego ekosystemu.

Z kolei związek wnioskowanych studiów z kierowaniem oferty do środowisk marginalizowanych i defaworyzowanych jest widoczny w dwóch obszarach. Po pierwsze, jest to jeden z elementów spuścizny Janusza Korczaka. Efektywne kierowanie takiej oferty od wczesnych etapów edukacji (o czym była mowa powyżej) wymaga jednak merytorycznego zaplecza psychologicznego oraz kształcenia kadr psychologicznych, czego właśnie wniosek dotyczy. Po drugie, w programie studiów uwzględnione jest w znacznym stopniu wsparcie i opieka środowiskowa związana z tzw. deinstytucjonalizacją, która ze swej istoty obejmuje takie środowiska, które dotychczas były defaworyzowane i marginalizowane w zakresie dostępu do profesjonalnych usług psychologicznych.

Jeśli chodzi o kontekst rynku pracy, to we wniosku wskazane zostało wzrastające zapotrzebowanie na usługi psychologiczne nie tylko w kontekście pandemii, ale również aktualnych procesów społecznych, w tym wojny w Ukrainie, kryzysu migracyjnego i gospodarczego (s. 5 Wniosku). Istotną przesłanką do uruchomienia kierunku psychologia jest

również wdrażanie założeń edukacji dla wszystkich i standaryzacja zatrudnienia w szkole specjalistów, w tym psychologów.

Co więcej, zapotrzebowanie na usługi psychologiczne zostało we Wniosku poparte danymi statystycznymi. Na s. 5 Wniosku znajdują się następujące informacje: (...). W recenzji formułowany jest zarzut braku informacji na temat braków kadrowych wśród psychologów. Takich precyzyjnych danych we Wniosku rzeczywiście nie ma, ale warto zwrócić uwagę, że dane tego rodzaju byłyby obciążone dużą dozą niepewności, a we Wniosku zaprezentowane zostały tylko fakty. Jest wiele danych (z których wybrane zostały przedstawione we Wniosku) na temat wzrastającego zapotrzebowania na usługi psychologiczne. Natomiast nie ma i w zasadzie nie może być precyzyjnych i pewnych danych prognozujących, czy aktualny stan psychologów oraz studentów psychologii jako przyszłych psychologów zaspokaja wzrastające przyszłe społeczne zapotrzebowanie na usługi psychologiczne z następujących powodów:

- 1) nie wiadomo, ilu z obecnych studentów licznych kierunków psychologia skończy studia i zostanie w zawodzie;
- 2) nie wiadomo jakie będą losy regulacji prawnych dotyczących zawodu psychologa (obecnie jest procedowana nowa ustawa o zawodzie psychologa z inicjatywy Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Psychologów oraz nowelizacja starej ustawy wniesiona w maju przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne);
- 3) Towarzystwo Psychologiczne);
- 4) nie wiadomo, jakie będą dalsze losy reformy psychiatrii i opieki psychologicznej. Obecnie działa Biuro ds. pilotażu Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, ale aktualnie jest restrukturyzowany cały Instytut Psychiatrii i Neurologii, co sprawia, że trudno przewidzieć dalsze wprowadzanie reformy;
- 5) wskazane powyżej problemy dotyczą tylko szczegółowych rozwiązań psychologicznego rynku pracy, na które nakładają się dodatkowe elementy niepewności związanej z procesami daleko idącej transformacji społecznej.

W tej niepewnej sytuacji, propozycja Uczelni Korczaka polega na uruchomieniu studiów na kierunku psychologia o profilu praktycznym, ale silnie powiązanych z nauką, zarówno na poziomie programu, jak i kadry. Dzięki temu studia na merytorycznie wysokim poziomie przygotują absolwentów do pracy w nieprzewidywalnym i dynamicznie zmieniającym się świecie.”

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Wnioskodawca szczegółowo opisał dane wskazujące na polskie potrzeby (braki kadrowe) rynku pracy w zakresie zawodu psychologa. Należy uznać za przekonujące przywoływane przez Wnioskodawcę dane o rosnącym zapotrzebowaniu na usługi psychologiczne oraz o niedoborach kadrowych psychologów w placówkach edukacyjnych i publicznych poradniach zdrowia psychicznego. Jednak Uczelnia nie wskazała, czego wyróżniającego, innowacyjnego w zakresie kompetencji/umiejętności praktycznych mogą oczekiwać studenci, którzy będą uczyć się właśnie na ocenianym kierunku i na ile będzie to wychodziło naprzeciw warszawskiemu otoczeniu społeczno-gospodarczemu. Należy bowiem stwierdzić, że będzie to 20 - ta uczelnia w Warszawie, która planuje oferowanie takiego kierunku studiów.

Także przywoływane przez Uczelnię argumenty (s. 5-6 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy), szczególnie nieokreślony status zawodu psychologa, brak aktualnych regulacji

prawnych dotyczących kompetencji psychologa klinicznego, niepewność w zakresie zmian w systemie ochrony zdrowia psychicznego przemawiają raczej za powstrzymaniem się z ofertą studiów, która nie daje absolwentom jasno zarysowanych efektów, w postaci uzyskania takich kwalifikacji, które będą rzeczywiście przydatne (a w warunkach siedziby w Warszawie i absolwentach z dziewiętnastu innych uczelni – również konkurencyjne) na rynku pracy.

Niejasne i trudne do przyjęcia są więc końcowe, ogólne argumenty Wnioskodawcy, związane z podkreślaniami roli nauki dla praktycznych umiejętności w sytuacji niepewności kompetencyjnej i prawnej. Należałoby w to miejsce oczekiwać tworzenia studentom takich warunków, dzięki którym nabywaliby konkretne umiejętności psychologiczne, konkurencyjne na rynku pracy (np. konkretne metody diagnozy, terapii, por. terapie PTSD, terapie depresji wobec kryzysów, które przeżywa społeczeństwo), na których zapotrzebowanie wynika z przytoczonych przez Wnioskodawcę danych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w §6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. Program studiów nieprecyzyjnie określa umiejętności, które nabędzie student w trakcie procesu kształcenia. Dla przykładu zapis: „Absolwent potrafi zaprojektować badanie, w którym zostanie uzyskana odpowiedź na pytania istotne z perspektywy praktyki psychologicznej” (PS_U03), nie tylko nie opisuje precyzyjnie zakresu uzyskanych umiejętności (np. jakiego typu badania psychologiczne, na jakie pytania poszukiwane są odpowiedzi, o jaki obszar praktyki psychologicznej chodzi. Dodatkowo dla zajęć psychologia rozwoju człowieka, efekt w zakresie umiejętności został opisany bardzo ogólnie: „dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić badanie i zinterpretować wyniki dziecka” – nie podano o jakie „narzędzia diagnostyczne” chodzi, jaki typ „badania” przeprowadzić, dziecka w jakim wieku. W przypadku zajęć psychologia osobowości efekt uczenia się w zakresie umiejętności opisany jest bardzo ogólnie: „potrafi dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić wstępną diagnozę osobowości” – nie podano o jakie „narzędzia diagnostyczne” chodzi. W przypadku zajęć analiza i interpretacja danych, efekt uczenia się w zakresie umiejętności opisany jest bardzo ogólnie: „potrafi przeprowadzić analizy statystyczne badaniu zaprojektowanym dla uzyskania odpowiedzi na pytania istotne z perspektywy praktyki psychologicznej” - nie podano o jakie dokładnie „analizy statystyczne” chodzi. W przypadku zajęć dziecko z zaburzeniami uczenia się, efekt uczenia się w zakresie umiejętności opisany jest bardzo ogólnie: „potrafi dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić diagnozę zaburzeń uczenia się” - nie podano o jakich odpowiednich narzędziach diagnostycznych jest mowa.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„We Wniosku nie zebrano w jednym miejscu argumentów na rzecz tego, że wypełnia on paragraf 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 września 2018 r.

głównie dlatego, że cały program został skonstruowany w taki sposób, aby ten warunek spełnić, czyli zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są prowadzone (1) w warunkach właściwych dla psychologicznej działalności zawodowej (2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W szczególności wszystkie elementy wskazane w sylwetce absolwenta mają istotną komponentę praktyczną (są to: interpretacja, diagnoza, udzielanie wsparcia, odróżnianie psychologii od pseudopsychologii, samokształcenie, współpraca i komunikacja oraz zachowywanie standardów etycznych). Poniżej znajduje się odpowiedni fragment Uchwały 22/2022 Senatu Uczelni Korczaka — Akademii Nauk Stosowanych z dn. 6 grudnia 2022 r., zamieszczonej jako Załącznik 1 do Wniosku:

Absolwent psychologii w Uczelni Korczaka nabywa wiedzę, umiejętności i kompetencje w zakresie:

- wykorzystania klasycznej oraz aktualnej wiedzy psychologicznej do interpretacji funkcjonowania i zachowań człowieka;
- doboru właściwych narzędzi do diagnozy funkcjonowania oraz zachowań problemowych człowieka;
- planowania oraz właściwego udzielania wsparcia w rozwoju, w tym oddziaływań terapeutycznych;
- umiejętności odróżniania rzeczywistej wiedzy psychologicznej od pseudonauki;
- prowadzenia samokształcenia z psychologii w czasie pracy zawodowej po studiach; - współpracy i komunikacji z innymi ekspertami, w tym z różnych dziedzin i dyscyplin; - zachowywania standardów etycznych w pracy zawodowej.

Komponenty sylwetki absolwenta zostały rozpisane na zestaw efektów uczenia się w zakresie umiejętności oraz wiedzy i kompetencji, a sposób realizacji oraz weryfikacji efektów został rozpisany w sylabusach. Ogólnie rzecz biorąc w toku studiów czynności praktyczne są wykonywane w następującej sekwencji:

- 1) Pierwszy etap — nabycie wiedzy, ponieważ czynności praktyczne w obszarze psychologii mogą być wykonywane wyłącznie na gruncie empirycznie uzasadnionej wiedzy (np. poznanie wiedzy psychometrycznej przed stosowaniem narzędzi diagnostycznych).
- 2) Czynności praktyczne w grupach ćwiczeniowych, wykonywane po kierunku prowadzącego.
- 3) Wykonywanie czynności praktycznych w celach szkoleniowych na zewnątrz, poprzedzone planowaniem pod kierunkiem prowadzącego i zakończone ewaluacją przez prowadzącego.
- 4) Uczestniczenie w rzeczywistych czynnościach praktycznych w ramach niektórych zajęć specjalizacyjnych oraz praktyk studenckich.

Powyższa sekwencja jest widoczna w realizacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności, co widać w zestawieniu znajdującym się w Załączniku 2, Część IV. Realizacja kierunkowych efektów uczenia się w zajęciach zaplanowanych w programie (s. 174-233).

Poniżej znajduje się szczegółowe odniesienie do przykładów przywołanych w Zarzucie nr 2 oraz obrona sformułowań zawartych we Wniosku jako zgodnych z całościową koncepcją, a także wymogami prawa i dobrymi praktykami.

- 1) Przywołany efekt PS-U03 „zaprojektować badanie, w którym zostanie uzyskana odpowiedź na pytania istotne z perspektywy praktyki psychologicznej” oddaje jedną z charakterystycznych cech wnioskowanego programu, polegającą na silnym powiązaniu praktyki psychologicznej z podstawami naukowymi psychologii. W związku z tym,

przygotowany program dostarcza absolwentom narzędzi do naukowego podejścia do własnej aktywności zawodowej. W tym świetle „badanie” z efektu PS-U03 to oczywiście „badanie naukowe”, które absolwent będzie w stanie przeprowadzić, aby udzielić odpowiedzi na problem, jaki napotka w swojej pracy. „Obszar praktyki” to domyślnie „obszar specjalizacji, w jakich odbywać się będzie kształcenie, czyli wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży lub psychologia kliniczna i psychoterapia dorosłych”. Natomiast nie jest możliwe określenie w efekcie uczenia się, „jakiego typu badania psychologiczne, na jakie pytania poszukiwane są odpowiedzi”, ponieważ tych potencjalnych pytań jest nieskończona liczba, a właśnie przygotowany program wyposaża absolwenta w metodę naukową, którą będzie on w stanie do tej różnorodności pytań zastosować. Dla przykładu — może to być sprawdzenie skuteczności jakiejś metody wsparcia stosowanej w szkole, określenie środowiskowych uwarunkowań problemu związanego z uzależnieniami w jakiejś lokalnej społeczności albo ewaluacja przeprowadzonych sesji terapeutycznych.

2) Jeden z efektów uczenia się dla zajęć psychologia rozwoju człowieka został sformułowany jako „dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i przeprowadzić badanie i zinterpretować wynik dziecka”. Według Zarzutu nr 2, efekt został sformułowany zbyt ogólnie i błędem jest brak informacji, o jakie narzędzia diagnostyczne chodzi, o jaki typ badania oraz wiek dziecka. Podobnie jak w powyższym punkcie, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Po pierwsze, i kontynuując powyższe wyjaśnienia — efekt uczenia zapisany w zajęciach z psychologii rozwoju człowieka jest uszczegółowieniem efektu PS-U04 „dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i postawić trafną diagnozę psychologiczną problemu, zaburzenia lub specyfiki funkcjonowania”. Efekt PS-U04 jest realizowany i uszczegółowiony w wielu różnych zajęciach (posiadających własne efekty przedmiotowe), co zostało szczegółowo wykazane na s. 207 Załącznika 2.

Po drugie, w sylabusie do zajęć z psychologii rozwoju człowieka zostały wymienione sfery rozwoju omawiane na zajęciach (rozwój motoryczny, rozwój poznawczy, rozwój emocjonalny, rozwój samoregulacji, rozwój społeczny), co wyznacza obszar badania, o którym jest mowa w efekcie uczenia się.

Po trzecie, w sylabusie do zajęć z psychologii rozwoju człowieka zostały wprost wymienione trzy narzędzia (DSR Plus; IDS-2 oraz ABAS-3), co również wyznacza obszar stosowanych narzędzi, ale go nie zamyka. Obecnie powstaje wiele różnych narzędzi do diagnozy dzieci i młodzieży, np. Kompleksowa Analiza Procesów Poznawczych (KAPP). W Pracowni Testów Psychologicznych Polskiego Towarzystwa Psychologicznego również tworzone są nowe narzędzia, które za kilka lat wejdą do obiegu.

Po czwarte, taki sposób zapisu efektów uczenia się (bez wskazania konkretnych narzędzi, które jednak na zasadach przykładu pojawiły się w sylabusie) został przyjęty dlatego, że absolwent powinien umieć dobrać odpowiednie narzędzia nie tylko dzisiaj, ale również już po zakończeniu studiów. Problemem jest przyzwyczajanie się psychologów do narzędzi, które często poznali jeszcze na studiach i niechęć do stosowania nowych, mimo że są lepsze. Bywa i tak, że te stare całkiem wychodzą z obiegu naukowego, a mimo to ciągle są stosowane w praktyce. Właśnie dlatego w efektach uczenia się jest nacisk na kształcenie podejścia naukowego do problemów praktycznych (jednym z nich jest dobór odpowiedniego narzędzia), a standardowe dzisiaj narzędzia są wymienione w treści sylabusu, ale nie w treści efektu uczenia się.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia i informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Wnioskodawca nie zmodyfikował opisów efektów uczenia się w programie studiów. Nadal niejasne jest, jakie konkretnie umiejętności praktyczne będą nabywać studenci. Uczelnia tłumaczy to otwartością listy narzędzi oraz sytuacji edukacyjnych, a także argumentem, że nazwy konkretnych narzędzi znajdują się w literaturze. Uczelnia nie dokonała ponownego przeglądu ogólnych efektów uczenia się oraz efektów uczenia się dla wszystkich przedmiotów, nie poprawiła nawet wyróżnionych w Uchwale PKA, przykładowych sylabusów.

Przedstawionych we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy argumentów nie można uznać za przekonujące, ponieważ planowanie efektów uczenia się na profilu praktycznym zakładać musi ich wstępne ukonkretnienie, wskazanie minimum, przekładające się później na formy i metody weryfikacji tych efektów. Oczywiście, zawsze można poszerzyć zdobywane kompetencje i treści, ale student, zapoznając się z efektami uczenia się i wymaganiami dla danego kursu winien znać owo minimum.

Natomiast opisana we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy sekwencja nabywania czynności praktycznych całkowicie nie znajduje przełożenia na charakterystykę czynności wykonywanych w czasie ćwiczeń np. w zakresie zajęć zaliczonych do tzw. zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Jeżeli ten schemat jest obligatoryjny dla wszystkich zajęć, nie obejmuje on na pewno przytoczonego w zarzucie sylabusu zajęć „psychologia rozwoju człowieka”. Treść tego sylabusu nie pozwala na ustalenie, jaką konkretnie wiedzę nabędą studenci (etap 1); jakie czynności praktyczne w grupach ćwiczeniowych, będą wykonywane po kierunku prowadzącego (etap 2); które czynności i w jakich placówkach/instytucjach będą „wykonywane (...) w celach szkoleniowych na zewnątrz, poprzedzone planowaniem pod kierunkiem prowadzącego i zakończone ewaluacją przez prowadzącego”, nic też nie wspomniano w nim o kryteriach owej ewaluacji (etap 3); nie wiadomo też jak Uczelnia łączy ów przedmiot z planem „uczestniczenia w rzeczywistych czynnościach praktycznych w ramach niektórych zajęć specjalizacyjnych oraz praktyk studenckich” (etap 4). Ta sama sytuacja ma miejsce np. w przypadku zajęć: „dziecko z zaburzeniami uczenia się” oraz „psychopatologia” (w przypadku tych sylabusów nie znajduje także potwierdzenia przytaczany przez Uczelnię argument o wymienieniu testów diagnostycznych).

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Efekty uczenia się są zbyt ogólne, nie został w nich określony zakres przedmiotowy wiedzy do opanowania przez studentów ani konkretne umiejętności praktyczne, które zostaną opanowane przez studentów. Dla przykładu część efektów uczenia się nie określa zakresu przedmiotowego wiedzy do opanowania przez studentów: w efekcie PS_W16 zakłada się, że „absolwent zna i rozumie w pogłębiony sposób wykorzystanie mechanizmów psychologicznych do analizy zjawisk z obszaru m.in. ekonomii, polityki, życia społecznego, kultury i zdrowia”, nie określając jakie „mechanizmy psychologiczne” i jakie „zjawiska” są rozpatrywane. W efekcie PS_W06 zakłada się, że absolwent zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe koncepcje filozoficzne i psychologiczne człowieka – nie jest określone o jakie „koncepcje filozoficzne i psychologiczne człowieka” chodzi. W efekcie PS_W19 zakłada się, że „absolwent zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe nurty psychoterapeutyczne, podobieństwa i różnice między nimi” - nie wskazano na konkretne nurty psychoterapeutyczne.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Efekty uczenia się zostały przygotowane zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej, które to zarządzenie w załączniku nr 1 zawiera wzorcowe efekty uczenia się. W efektach uczenia się rzeczywiście nie określano szczegółowego zakresu przedmiotowej wiedzy. Jest tak z dwóch powodów.

Po pierwsze, taka konwencja jest często przyjmowana przez uznane, wzorcowe uniwersytety. Zarzut 3 krytykuje sformułowanie efektu uczenia się PS-W06 „zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe koncepcje filozoficzne i psychologiczne człowieka” jako zbyt ogólne. Warto zwrócić uwagę, że bardzo podobny efekt uczenia się został sformułowany na psychologii (kierunek praktyczny), prowadzonej przez Uniwersytet Jagielloński. Oto ów efekt uczenia się: PSYZ K3 W08 „absolwent zna i rozumie dogłębnie koncepcje człowieka: filozoficzne, socjologiczne, antropologiczne, historyczne, biologiczne, medyczne, pedagogiczne i psychologiczne”. Oczywiście, efekt sformułowany przez Uniwersytet Jagielloński nie musi z konieczności być dobry, ale pokazuje, że przyjęty przez nas balans między ogółem a szczegółem ma dobre wzorce.

Po drugie i ważniejsze, wszystkie informacje, których brakuje w nazwach efektów uczenia się przywołanych w Zarzucie nr 3, znajdują się w sylabusach zajęć. I tak efekt PS-W16 sformułowany jako „absolwent zna i rozumie w pogłębiony sposób wykorzystanie mechanizmów psychologicznych do analizy zjawisk z obszaru między innymi ekonomii, polityki, życia społecznego, kultury i zdrowia” rzeczywiście nie zawiera treści przedmiotowej wiedzy, ponieważ znajduje się ona w sylabusach. Np. w sylabusie zajęć z psychologii pracy i organizacji (s. 91 Załącznika 2) wymienione są owe mechanizmy i zjawiska jako: procesy i mechanizmy doboru personelu, przywództwo w organizacji i typy liderów, komunikacja w organizacji, procesy psychologiczne w zespole i role zespołowe, innowacje i zmiana w organizacji, rodzaje motywacji do pracy. Powyższe to tylko przykład, ponieważ w sylabusach na wszystkich zajęć z tym efektem uczenia się, doprecyzowany jest zakres treściowy owych mechanizmów i zjawisk.

Podobnie w efekcie uczenia się PS-W06 „zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe koncepcje filozoficzne i psychologiczne człowieka” nie są wymienione koncepcje filozoficzne i psychologiczne, ale są one wymienione w sylabusach zajęć. Koncepcje filozoficzne wymienione w sylabusie na s. 19 Załącznika 2 zajęć filozoficzne koncepcje człowieka to: klasyczne koncepcje człowieka w kulturze europejskiej (Platon, Arystoteles, św. Augustyn, św. Tomasz, Kartezjusz, Pascal); podstawowe paradygmaty myślenia o człowieku (monizm, dualizm, personalizm, egzystencjalizm, postmodernizm, transhumanizm); podstawowe kategorie filozoficznego namysłu nad człowiekiem (cielesność; świadomość; dusza, duchowość, intelekt, psyche; poznanie i emocje; wolna wola; osoba; sumienie). Z kolei psychologiczne koncepcje są wymienione w sylabusie na s. 21 Załącznika 2 zajęć psychologiczne koncepcje człowieka jako koncepcje psychodynamiczne, behawiorystyczne, poznawcze, personalistyczne.

Podobnie wygląda sprawa z ostatnim przywołanym w Zarzucie nr 3 efektem uczenia się PS-W19 „absolwent zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe nurty psychoterapeutyczne, podobieństwa i różnice między nimi”. Zarzut nr 3 dotyczy tego, że w efekcie nie wskazano konkretnych nurtów psychoterapeutycznych. Jednak są one wskazane w sylabusach na s. 118 i s. 150 Załącznika 2 odpowiednio zajęć z psychoterapii dzieci i młodzieży oraz psychoterapii

dorosłych. Są tam wprost wymienione następujące nurty: psychoterapia psychodynamiczna, psychoterapia poznawczo-behawioralna, psychoterapia humanistyczno-egzystencjalna, psychoterapia systemowa.

Podsumowując, wszystkie informacje, których — zgodnie z Zarzutem 3 — brakuje w sformułowaniu efektów uczenia się, znajdują się w sylabusach zajęć, na których dane efekty są realizowane.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia i informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Wnioskodawca nie zmienił efektów uczenia się ujętych w programie studiów dla wnioskowanego kierunku. Swoją decyzję tłumaczy faktem, iż precyzacja i konkretyzacja ogólnych efektów uczenia się dokonuje się poprzez efekty uczenia się realizowane na poszczególnych zajęciach. Wskazuje także na analogiczne efekty określone dla kierunku psychologia we wzorcowych uczelniach. Jednak analiza dokumentacji załączonej do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (sylabusy zajęć) wykazuje, że efekty planowane do realizacji w zakresie poszczególnych zajęć nie zostały prawidłowo sprecyzowane i ukonkretnione. Nadal należy stwierdzić, że efekty uczenia się zostały opisane w sposób nieprawidłowy, niekonkretny i nieadekwatny dla profilu praktycznego.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

4. Część zajęć ma zbliżone lub te same efekty uczenia się, np. *pedagogika i psychopedagogika*.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, co następuje. Rzeczywiście, dla niektórych przedmiotów efekty uczenia się są powtarzane. Jest to jednak zawsze działanie świadome i przemyślane. Za każdym razem stoją za tym argumenty dydaktyczne (budowa nowej wiedzy i umiejętności na już zdobytych umiejętnościach i wiedzy, która jest krótko przypomniana) oraz merytoryczne (inne spojrzenie, możliwe po osiągnięciu pewnego etapu kształcenia).

Powyższe zasady konstrukcji programu dotyczą również przywołanych w zarzucie nr 4 zajęć z pedagogiki oraz psychopedagogiki, co zostanie omówione poniżej.

Po pierwsze, pedagogika jest na pierwszym roku studiów w bloku zajęć prezentujących dyscypliny naukowe spokrewnione z psychologią, aby zarysować z jednej strony specyfikę psychologii, a z drugiej strony to, czym się różni od innych dyscyplin. Z kolei psychopedagogika jest na trzecim roku, kiedy studenci są już po większości podstawowych kursów z psychologii, zatem przedmiotem zajęć jest już wykorzystanie pedagogiki dla praktyki psychologicznej i podejście interdyscyplinarne.

Po drugie, zasada świadomego, motywowanego dydaktycznie i merytorycznie powtarzania pewnych efektów uczenia się w różnych zajęciach, jest wyraźnie widoczna w treściach zajęć opisanych w sylabusach pedagogiki i psychopedagogiki. W pedagogice (sylabus na s. 31 Załącznika 2) są to różne działy pedagogiki, przegląd aktualnych i historycznych nurtów, wraz ze wskazaniem specyfiki i odrębności pedagogiki i psychologii. Z kolei w psychopedagogice (sylabus na s. 69 Załącznika 2) jest raczej tendencja odwrotna, czyli integrująca psychologię i pedagogikę. W związku z tym pojawiają się tam nawet na poziomie treści określenia „psychologiczno-pedagogiczny”, np. „psychologiczno-pedagogiczna diagnoza dziecka” czy

„psychologiczno-pedagogiczne wsparcie, interwencje i oddziaływania szkolne i pozaszkolne”. Zajęcia na pierwszym roku mają wprowadzić studentów do psychologii, poprzez pokazanie jej specyfiki i granic. Zajęcia na trzecim roku prowadzą studentów do syntezy wiedzy, koniecznej zwłaszcza w kontekście współpracy zawodowej z innymi specjalistami.

Po trzecie, powyższa specyfika obu przedmiotów jest wyraźna na poziomie lektur wskazanych w sylabusach. W pedagogice jest to podstawowy podręcznik akademicki pedagogiki, podczas gdy w psychopedagogice są to już lektury dotyczące psychopedagogiki dziecka, w tym również ważne dla naszej uczelni prace Janusza Korczaka.

Po czwarte, zarzut o „zbliżonych lub tych samych” efektach uczenia się nie jest uzasadniony. Dla zajęć z psychopedagogiki zostało sformułowanych 11 efektów i tylko 3 efekty są powtórzone z zajęć pedagogika, co oznacza, że ogromnej większości są to jednak różne efekty uczenia się.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia i informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Wyróżnione w zarzucie efekty uczenia się nie zostały zmienione. Wnioskodawca przedstawił natomiast polemikę z treścią zarzutu. Prezydium PKA nie zgadza się z twierdzeniem o prawidłowości powtarzania na zajęciach tych samych treści/efektów uczenia się. Szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności na poziomie studiów wyższych (choć nie tylko), cechować się one powinny nowością i wyróżniającą dany przedmiot specyficznością. To bowiem uzasadnia istotę i celowość przyswajania określonego zakresu wiedzy, a także – od strony studentów - motywuje ich do aktywności badawczej, do samodoskonalenia. Powtarzanie tych samych treści/umiejętności może wywoływać znużenie i niechęć do kontynuowania rozwoju. Niezrozumiałe jest też kryterium doboru tych zajęć, wyrażone frazą „dla niektórych przedmiotów efekty uczenia się są powtarzane.” Dodatkowo, analiza sylabusów pozwala stwierdzić, iż w odniesieniu do zajęć *pedagogika* określono, że jej celem jest „wprowadzenie do pedagogiki w taki sposób, aby ukazać podobieństwa i różnice w stosunku do psychologii, a także możliwości i korzyści z wykorzystania dorobku pedagogicznego w pracy psychologa.”, podczas gdy celem psychopedagogiki jest także „ukazanie ścisłych powiązań psychologii z pedagogiką, zwłaszcza w kontekście szkolnym i edukacyjnym.” Obydwa zajęcia mają więc cele, treści i efekty uczenia się w niektórych częściach tożsame. Wskazana literatura także posiada treści wspólne.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. Metody kształcenia nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Dla zajęć psychopedagogika, prowadzonego w formie wykładu sformułowano 6 efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 3 w zakresie umiejętności oraz 2 w zakresie kompetencji. Oczekiwane efekty uczenia się w zakresie umiejętności są następujące: „dobrać odpowiednie narzędzia diagnostyczne i postawić trafną diagnozę psychopedagogiczną (PS_U04), zaprojektować oddziaływania psychopedagogiczne oraz zaplanować ocenę ich jakości (PS_U05), współpracować z pedagogami (PS_U09)”, bowiem, jak zaznaczono sylabusie do tych zajęć przewidziany jest jedynie wykład, a weryfikację efektów uczenia się w zakresie wyłącznie wiedzy, planuje się poprzez egzamin. Taki sposób

formułowania efektów uczenia się i weryfikacji poprzez egzamin tylko części z nich występują w wielu sylabusach do zajęć.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Należy się zdecydowanie zgodzić, że opanowanie umiejętności praktycznych ma kluczowe znaczenie dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Zarzut nr 5 wynika jednak z nieporozumienia na temat przyjętej przez nas koncepcji, która nie tylko jest zgodna z tym wymogiem w zakresie określonym przez Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, ale znacznie ów zakres poszerza.

Otóż skonstruowany przez nas program spełnia warunek z par. 3 pkt 1.1. wymienionego wyżej Rozporządzenia, ponieważ łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 172 (czyli 57%). W tabeli 2 na s. 85-87 Wniosku wymienione zostały wszystkie zajęcia, na których przede wszystkim kształcone są umiejętności praktyczne, a które dają wspomniane wyżej 172 ECTS. Należy podkreślić, że na tej liście nie ma zajęć, o których jest mowa w Zastrzeżeniu nr 5 (psychopedagogika), mimo że w sylabusie do tych zajęć rzeczywiście są również efekty uczenia się z zakresu umiejętności. Jest tak dlatego, że w przyjętej przez nas koncepcji kształcenia niemal wszystkie zajęcia powinny zawierać w sobie komponentę kształcenia umiejętności, nawet jeśli są to zajęcia wykładowe. W takim wypadku oczywiście umiejętności są kształcone w mniejszym stopniu, dlatego takich zajęć nie wykazano w tabeli 2 (s. 85-87) Wniosku. W tej tabeli bowiem wykazano tylko te zajęcia, które są głównie ukierunkowane na kształcenie umiejętności praktycznych, spełniając tym samym wymóg z wymienionego powyżej Rozporządzenia. Alternatywą dla przyjętej przez nas koncepcji byłoby usunięcie wszystkich efektów uczenia się związanych z umiejętnościami i kompetencjami z zajęć wykładowych. Ale takie rozwiązanie miałoby więcej wad, ponieważ sugerowałoby, że niektóre zajęcia zorientowane są wyłącznie na przekaz wiedzy, a nie umiejętności, co nie jest prawdą. Zarazem należy przyznać, że w przypadku zajęć wskazanych w Zarzucie nr 5, w sylabusie pojawił się drobny błąd. Znajduje się tam bowiem sformułowanie „Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy odbywa się poprzez egzamin”. Powinno znajdować się sformułowanie następujące: „Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się poprzez egzamin”. Rozdzielenie weryfikacji efektów uczenia się na (a) weryfikację wiedzy przez egzamin oraz (b) weryfikację umiejętności i kompetencji przez inne formy występuje w tych sytuacjach, kiedy komponenta kształcenia umiejętności i kompetencji jest istotnie większa (zajęcia te zwykle znajdują się w tabeli 2 na s. 85-87 Wniosku). W przypadku psychopedagogiki tak nie jest, w związku z tym weryfikacja wszystkich efektów uczenia się odbywa się poprzez egzamin, w tym również — owszem, w małym stopniu — efektów związanych z umiejętnościami, co dzieje się — warto podkreślić to jeszcze raz — w zakresie zajęć niewykazanych we Wniosku jako kształcące umiejętności praktyczne. Podobny błąd znalazł się też w sylabusie psychoseksuologii, zatem w przypadku tych dwóch zajęć w sylabusach należy usunąć sformułowanie „w zakresie wiedzy”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu prawidłowych działań naprawczych. Wnioskodawca trafnie odniósł się do zarzutu 5 podając argumenty uzasadniające i charakteryzujące metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych. Przedstawił jej merytoryczne podstawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

6. Sekwencja zajęć nie jest prawidłowa, np. zajęcia z metodologii ogólnej, metodologii badań psychologicznych, statystyki i z podstaw pomiaru psychologicznego są umieszczone w harmonogramie realizacji programu studiów na pierwszym roku. Na drugim roku zajęcia z psychometrii oraz analizy i interpretacji danych, na trzecim roku zajęcia z analizy i interpretacji danych II. Na czwartym i piątym roku studenci nie mają zajęć wspomagających ich w opracowaniu metodologii oraz statystyki na potrzeby przygotowania pracy magisterskiej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Dokładniejsza analiza programu prowadzi raczej do wniosku, że sekwencja zajęć jest prawidłowa i przemyślana. Jeśli chodzi o przypadek przywołany w Zastrzeżeniu nr 6, warto zwrócić uwagę, że na pierwszym roku są zajęcia podstawowe z metodologii (metodologia ogólna oraz metodologia badań psychologicznych), które umożliwią lepsze rozumienie treści na wielu zajęciach z różnych obszarów psychologii, ponieważ wyposażają studentów w metody, którymi posługuje się nauka. Umieszczenie tych zajęć na początku studiów jest zatem decyzją uzasadnioną. Z kolei na kolejnych latach znajdują się zajęcia poszerzające wiedzę metodologiczną. W szczególności analizy i interpretacje danych I z raczej podstawowymi analizami, które student uczy się wykonywać samodzielnie, znajdują się na drugim roku, a istotne poszerzenie zakresu analiz znajduje się na zajęciach analizy i interpretacje danych II na trzecim roku. Podobnie rzecz wygląda w przypadku kształcenia z psychometrii. Na pierwszym roku są to podstawy pomiaru psychologicznego — zajęcia wstępne i wprowadzające, a na drugim roku jest już właściwy kurs psychometrii.

Jeśli chodzi o brak zajęć na czwartym i piątym roku z metodologii i statystyki wspomagających pisanie pracy magisterskiej, to zabieg ten jest świadomy i zgodny z przyjętą koncepcją. Dobra znajomość metodologii i statystyki nie jest tylko potrzebna do pracy magisterskiej. Ta znajomość jest potrzebna i wręcz konieczna przede wszystkim do tego, żeby dobrze rozumieć psychologię jako naukę empiryczną oraz przygotować najpierw studentów, a potem absolwentów do samokształcenia. W związku z tym systematycznie ułożony duży blok zajęć metodologicznych zaczyna się już na pierwszym roku i jest poszerzany na drugim oraz trzecim roku. Jeśli natomiast chodzi o wsparcie statystyczne podczas pisania pracy magisterskiej, to warto podkreślić, że w sylabusie seminarium magisterskiego jest wprost zapis, że zawiera ono m.in. „warsztat analiz statystycznych” (s. 126 i s. 157 Załącznika 2).”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia i informacje. Należy zgodzić się z argumentacją Uczelni, iż prawidłowo skorzystała ona ze swojej autonomii do stworzeniu opisanej sekwencji zajęć. Nie budzi ona wątpliwości pod względem merytorycznym i jest metodycznie uzasadniona. Przegląd sekwencji pozostałych zajęć nie zawiera nieprawidłowości.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

7. Nieprawidłowo zaplanowano liczbę miejsc realizacji praktyk. Praktyki są zaplanowane na 4 i 5 roku studiów, a łączna liczba studentów w pełnym cyklu kształcenia będzie wynosiła (180 osób na rok). Zatem liczba zapewnionych miejsc odbywania praktyki jest zbyt mała. Uczelnia nie zapewnia miejsc praktyk związanych ze specjalnością psychologia kliniczna i psychoterapia dorosłych. Są to placówki zajmujące się prowadzeniem szkoleń, coachingiem, a szpital, w którym zaplanowano 60 miejsc odbywania praktyk, nie posiada nawet oddziałów związanych z psychiatrią czy psychologią kliniczną.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Zastrzeżenie nr 7 nie wydaje się zasadne. Przede wszystkim, we wniosku nie zgłaszano żadnego szpitala z 60 miejscami. Zgłaszane placówki nie zajmują się również coachingiem. Wśród nich są natomiast domy pomocy społecznej, a także uznane placówki zajmujące się psychoterapią dorosłych, jak np. Zakład Seksuologii Medycznej i Psychoterapii Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, a także inne jednostki. Warto też podkreślić, że łącznie we Wniosku zostały przedłożone oświadczenia od 26 instytucji, z czego 14 instytucji zadeklarowało przyjęcie na praktyki po 10 studentów, a 12 instytucji nie określiło liczby, pisząc jedynie w liczbie mnogiej o „studentach”. Na zestawieniu instytucji w Załączniku 7 wstawiono przy tych instytucjach liczbę „1” symbolizującą raczej zgodę na przyjęcie studentów niż ich liczbę (skoro instytucje pisały o studentach w liczbie mnogiej). Lista 26 instytucji deklarujących współpracę z Uczelnią Korczaka w zakresie praktyk daje jednak obraz znacznego zaplecza instytucjonalnej współpracy Uczelni Korczaka i gwarantuje sukces w znalezieniu miejsc praktyk dla wszystkich studentów.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienia i informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Uczelnia potwierdziła, na mocy zapisów stosowanych porozumień i umów, możliwość przyjęcia na praktyki 140 studentów w 14 miejscach, a w pełnym cyklu kształcenia powinna gwarantować 360 miejsc. Jest to więc duża różnica i znaczny niedobór, który nie został przez Wnioskodawcę zniwelowany. Deklaracje pozostałych, ujętych w wykazie instytucji nie precyzują liczby zagwarantowanych dla studentów miejsc praktyk. Dodatkowo w tych deklaracjach nie ma zapisu/wskazania o objęciu opieką studentów przez zatrudnionych w powyższych placówkach psychologów z doświadczeniem praktycznym, enigmatycznie ujęto tylko możliwość: „wsparcia naszych profesjonalistów dla [...]studentów”, nie precyzując grupy zawodowej owych „profesjonalistów”.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. W procesie rekrutacji niejasny jest sposób opisu przyjętych zasad bowiem uczelnia tworzy katalog wymagań oczekiwanych od kandydatów a nie weryfikuje ich w żaden sposób np. kompetencje społeczne czy psychologiczne. Ponadto niejasny jest zapis mówiący o tym, że „w przypadku słabszej znajomości języka (niż poziom B1), możliwe jest uczestniczenie w kursie wyrównującym na pierwszym roku studiów). Nie sprecyzowano, na jakich zasadach odbywają się te wyrównujące zajęcia. Opis kształcenia w zakresie języka angielskiego nie daje pewności, że studenci osiągną umiejętności językowe na poziomie B2+, czyli typowe dla studiów

magisterskich. W opisie treści kształcenia znajduje się informacja, że obejmują one: „Utrwalenie podstawowych struktur gramatycznych języka obcego” oraz „Rozwinięcie umiejętności pisania prostych tekstów w języku obcym”. „Utrwalenie” zakłada, że student posiada już te umiejętności, a nie nabywa ich na zajęciach, przy czym założono, że warunkiem przyjęcia na studia jest posiadanie umiejętności językowych na poziomie B1.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Jeśli chodzi o proces rekrutacji, to na s. 9 Wniosku jest precyzyjnie wskazane, co jest kryterium przyjęcia: „Rekrutacja na studia odbywa się na podstawie konkursu świadectw maturalnych — sumowana jest liczba punktów z matematyki, języka polskiego, biologii, historii i języka angielskiego. W przypadku matury rozszerzonej, liczba punktów jest podwajana.” W tej sekcji znajduje się również pewien dodatkowy zestaw oczekiwań, które jednak nie mają charakteru precyzyjnych kryteriów rekrutacyjnych, a stanowią jedynie informację dla kandydatów na temat właśnie oczekiwań, jakie wobec nich będzie miała Uczelnia. Należy przyznać, że zestawienie jednoznacznych kryteriów rekrutacyjnych z ogólną informacją dla kandydatów może być mylące, dlatego następujący fragment powinien zostać usunięty ze s. 9 Wniosku:

Od kandydata oczekuje się:

- a) znajomości języka angielskiego na poziomie B1 (w przypadku słabszej znajomości języka, możliwe jest uczestniczenie w kursie wyrównującym na pierwszym roku studiów);
- b) bieglej znajomości języka polskiego w mowie i piśmie, umożliwiającej uczestniczenie w zajęciach i osiągnięcie efektów uczenia się;
- c) zainteresowania psychologią;
- d) postawy otwartości i tolerancji, wrażliwości i empatii oraz potrzeby samokształcenia i wysokiej motywacją do studiowania.

Wyrównujący kurs dla osób, które słabiej znają jęz. angielski niż B1 rzeczywiście nie został opisany, ponieważ jest to jedynie opcja, która w rzeczywistości będzie rzadko lub być może wcale nie będzie wykorzystywana, ponieważ nie będzie takiej potrzeby. Niemniej jednak otworzenie takiej furtki Uczelnia uznała za zasadne, aby ułatwić studia psychologiczne również dla osób, które nie znają języka angielskiego nawet na poziomie B1. Usunięcie wskazanego powyżej fragmentu rozwiązuje tę niejasność, a kursy wyrównujące będą mogły zostać zaproponowane przez Uczelnię Korczaka dla wszystkich studentów, nie tylko studentów psychologii w ramach dodatkowych aktywności, niezwiązanych z programem studiów psychologicznych.

Jeśli chodzi o osiągnięcie przez studentów podczas kursów z jęz. angielskiego poziomu B2+, należy zwrócić uwagę, że w sylabusie na s. 60 Załącznika 2 znajduje się wprost zapis o kształceniu umiejętności na poziomie B2+. Zarazem należy jednak przyznać, że sformułowanie krytykowane w Zarzucie nr 8 rzeczywiście nie jest fortunate i punkt ten powinien brzmieć: „Poznawanie i utrwalenie podstawowych struktur gramatycznych języka obcego” zamiast „Utrwalenie podstawowych struktur gramatycznych języka obcego”, zatem w tym sformułowaniu brakuje określenia „Poznawanie i”.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu prawidłowych działań naprawczych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

9. Wymogi pracy dyplomowej nie wskazują, aby miała ona charakter zgodny z praktycznym profilem studiów. Wymagania stawiane pracom magisterskim można zrekonstruować na podstawie sylabusu zajęć seminarium magisterskie. Wynika z niego, że studenci kończący kierunek będący przedmiotem wniosku przygotowują pracę magisterską mającą charakter raportu naukowego. W sylabusie jest wskazane, że student jest zobowiązany posługiwać się metodą naukową w swojej praktyce psychologicznej, łącznie z przeprowadzeniem badania naukowego w celu rozstrzygnięcia kwestii istotnych w aktualnej działalności praktycznej.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Zarzut nr 9 został sformułowany w taki sposób, że krytyka została sformułowana w pierwszym zdaniu, a kolejne zdania w zasadzie stanowią obronę przed krytyką pierwszego zdania. Jest dokładnie tak, jak to ujmuje drugie i trzecie zdanie z Zarzutu nr 9. W koncepcji programu studiów o profilu praktycznym przyjęto, że dobra praktyka może być oparta tylko na rzetelnej nauce. W związku z tym studenci są wyposażeni w sprawne posługiwanie się metodą naukową zarówno w celu odróżnienia psychologii od pseudopsychologii, jak i w celu rozwiązywania problemów, z którymi zetkną się w swojej pracy zawodowej. W związku z tym praca magisterska rzeczywiście przybiera formę raportu z badania naukowego (co jest formą zbliżoną do pracy magisterskiej na profilu akademickim), ale przedmiotem badania — jak to opisano w sylabusie — będą zagadnienia związane z działalnością psychologa-praktyka: na jednej specjalności będzie to wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży (sylabus na s. 126 Załącznika 2), a na drugiej specjalności tematyki z obszaru klinicznej i psychoterapii dorosłych (sylabus na s. 157 Załącznika 2). Szczegółowe tematy będą ustalane z promotorem, ale sylabus określa ogólne zasady — zastosowanie metody naukowej do rozwiązywania problemów praktycznych.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Uczelnia nie zmodyfikowała sylabusów dla zajęć „seminarium magisterskie”, a odniesienie się do tezy uchwały PKA nie ma charakteru argumentacji merytorycznej, a jedynie opiera się na dywagacjach językowo-logicznych. Analiza stosownych dokumentów oraz też Wnioskodawcy pozwala stwierdzić, że w stosunku do opisanych w sylabusie form prac dyplomowych należy nadal częściowo podtrzymać zarzut o dominacji procedur i umiejętności naukowych, czy też teoretyczno-badawczych nad praktyczno-aplikacyjnymi, a to te ostatnie winny stać się podstawą konstruowania pracy dyplomowej na profilu praktycznym. Dodatkowym mankamentem owego sylabusu jest brak klarowności, jakie konkretnie wymagania będą stawiane pracom na profilu praktycznym.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

10. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej

realizacji zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„W doborze kadry do prowadzenia zajęć zadbano, aby z jednej strony byli to wybitni naukowcy, o uznanej polskiej i międzynarodowej renomie (poświadczonej publikacjami na forum międzynarodowym i cytowaniami), a z drugiej strony — praktycy, mający doświadczenie w zakresie nauczanych przedmiotów. Uczelnia przyjmuje uwagi sformułowane w Zarzucie nr 10 oraz załączniku do uchwały. Poniżej, w tabeli będącej poszerzeniem tabeli z załącznika do uchwały zostały przedstawione argumenty, które skłoniły do przypisania zajęć wskazanym we Wniosku prowadzącym. W części przypadków należy zgodzić się z Zastrzeżeniem nr 10. W tych sytuacjach w poniższej tabeli znajduje informacje o przesunięciach w obsadzie zajęć w ramach zgłoszonej kadry w Załączniku 4 do Wniosku. Przesunięcia rozwiązują problemy wskazane w Zastrzeżeniu nr 10. Dodatkowo składamy deklaracje współpracy z uczelnią i prowadzenia zajęć dwóch kolejnych osób (dr (...) oraz mgr (...)) o bardzo dużym doświadczeniu praktycznym. Dołączone nowe deklaracje świadczą o tym, że Uczelnia Korczaka ma bogate zasoby nauczycieli akademickich o znacznym dorobku oraz doświadczeniu, którzy podejmą współpracę w zakresie realizacji programu studiów.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu działań naprawczych, polegających na zastąpieniu osób prowadzących, których kwalifikacje zakwestionowano, innymi prowadzącymi o odpowiednich kwalifikacjach, a także na zatrudnieniu dodatkowych 2 osób (w stopniu doktora i magistra), posiadających udokumentowane doświadczenie praktyczne w zakresie psychologii.

Niemniej, Prezydium PKA pragnie zauważyć, iż dokonane zmiany obligują do ponownej oceny struktury całej kadry dedykowanej dla kierunku, także w kontekście analogicznej obsady na kolejnych, planowanych studiach psychologicznych (filia Uczelni w Katowicach). Występują nieprawidłowości związane z elementarnymi zasadami higieny pracy, przekładającymi się na brak realizmu planowania obciążenia godzinowego dla większości prowadzących, a także poddające w wątpliwość możliwości wykonania przez wykładowców przydziału zajęć. Część wykładowców realizuje bardzo znaczną liczbę przedmiotów i godzin dydaktycznych, np. jednej z osób posiadająca stopień dr hab. powierzono prowadzenie łącznie 14 zajęć i prawie 950 godzin dydaktycznych, bez uwzględnienia czasu konsultacji ze studentami, poprawy prac, egzaminów, zaliczeń i własnego przygotowania do zajęć. Bardzo duże wątpliwości budzi także w obecnym przyporządkowaniu kadry szczególnie w odniesieniu do prowadzenia seminariów magisterskich - występuje powierzanie prowadzenia seminarium magisterskiego i dyplomowania osobom z nikłym doświadczeniem w tym zakresie. Dodatkowo, realistyczne przeliczenie liczby studentów na osobę prowadzącą seminaaria wskazuje, że wobec przypisania tego zadania tylko 5 osobom można założyć, że jeden promotor w całym cyklu kształcenia będzie miał pod opieką aż 72 magistrantów (a przyjmując realizację równoległe programu studiów w filii w Katowicach, przez te same osoby, liczba ta zwiększa się do 144 osób).

W połączeniu z powyżej opisanym obciążeniem dydaktycznym, wynikającym z analizy powierzonych zajęć należy wskazać brak realizmu takiego planowania, nadmierne przeciążenie pracowników i ocenić to jako patologię nauczania w szkole wyższej, absolutnie nie

gwarantującą właściwej jakości kształcenia i tworzenia studentom właściwych warunków do realizacji efektów uczenia się.

Studia magisterskie powinny gwarantować studentom kontakt z naukowcami, posiadającymi potwierdzony tytułami i stopniami naukowymi dorobek naukowy, którzy są wybitnymi autorytetami i ekspertami z danej dyscypliny. Jest to ważne zwłaszcza w przypadkach realizowania w trakcie studiów zadań badawczych, podejmowanych przez studentów przy pisaniu prac magisterskich oraz w sytuacji prowadzenia wykładów czy seminariów. Nikła obecność samodzielnych pracowników naukowych z dyscypliny psychologii uniemożliwia chociażby monitorowanie jakości prac magisterskich promowanych przez osoby ze stopniem doktora o niewielkim doświadczeniu w tym względzie. Aby zapewnić jakość badań i interpretacji psychologicznych, prowadzenie prac dyplomowych przez doktorów powinno być aplikowane incydentalnie (i to pod kierunkiem samodzielnych pracowników naukowych reprezentujących daną dyscyplinę), a nie stanowić dominującą praktykę. Reasumując, należy ocenić więc, że Wnioskodawca ograniczył się do dokonania powierzchownych zmian, prawidłowych pod względem formalnym, ale nie prowadzących do usunięcia istoty problemu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut **pozostaje w mocy**.

11. Nie jest spełniony warunek określony w §5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, w którym mowa o tym, że w przypadku rozpoczęcia kształcenia na nowym kierunku program studiów jest realizowany z wykorzystaniem infrastruktury niezbędnej doprowadzenia kształcenia, w zakresie przewidzianym w tym programie, od dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć na tym kierunku. we wniosku brakuje informacji o posiadaniu wyposażenia specjalistycznego sal, specjalistycznych pracowni do kształtowania umiejętności psychologicznych np. sal obserwacyjnych czy psychoterapeutycznych.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, jak niżej.

„Na s. 79-83 Wniosku została opisana posiadana infrastruktura Uczelni Korczaka. Sale określone tam jako „ćwiczeniowe” lub „seminaryjne” spełniają warunki pracowni do kształtowania umiejętności psychologicznych. Łącznie jest to 18 sal w dwóch lokalizacjach. Ponadto w tej samej sekcji Wniosku zostały opisane wyposażenie laboratorium oraz pracowni komputerowych.”

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Na podstawie ponownej analizy wniosku o wydanie pozwolenia oraz załącznika nr 5 do niego należy ocenić, iż aktualnie Uczelnia nie posiada wystarczającej liczby i adekwatnych elementów specjalistycznej infrastruktury, gwarantującej studentom właściwe warunki do osiągnięcia efektów uczenia się, przewidzianych programem studiów na kierunku psychologia. Przedstawiony do zakupu zestaw narzędzi badawczych (załącznik 5) obejmuje tylko podstawowe kompendium testów badania inteligencji, osobowości i zaburzeń zachowania. Należy jednak stwierdzić, iż wiele zajęć przewidzianych w programie nie będzie miało reprezentatywnego zestawu narzędzi diagnostycznych (m.in. większość zajęć z obszaru psychologii klinicznej, neuropsychologii). Nie da się też ocenić, jaka

będzie zakupiona ich liczba oraz ile Uczelnia będzie posiadała praw licencyjnych co do ich powielania i wykorzystywania do celów szkoleniowych (użytkowanie przez 900 studentów w pełnym cyklu kształcenia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Wnioskodawca nie odniósł się do uwagi odnośnie do typu wyposażenia pomieszczeń (sale superwizyjne, sprzęt do diagnozy dysfunkcji, specjalistyczne sale do zajęć – wyposażenie typu: lustra, maty sprzęty i oprzyrządowanie terapeutyczne). Wnioskodawca nie sprecyzował swych potrzeb i planów w tej mierze, toteż nie można ocenić prawidłowości jego koncepcji rozwoju infrastruktury w aspekcie gwarantowania studentom kształtowania umiejętności praktycznych podczas zajęć. Nie wiadomo też na czym polega idea „Laboratorium technik diagnostycznych” (ul. Lirowa 27), ponieważ zgodnie z zapisem we wniosku o wydanie pozwolenia (s. 81) „znajdują się” w nim już narzędzia diagnostyczne, a załącznik nr 5 określa tylko możliwość ich zakupu. Niejasne pozostają także zasady działania owego Laboratorium oraz jego dodatkowe wyposażenie i miejsce (czy na przykład umożliwi ono badania osób/grup zewnętrznych, do realizacji prac magisterskich).

W związku z powyższym sformułowany uprzednio zarzut **pozostaje w mocy**.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy zarzutów 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10 i 11 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 340/2023 z dnia 25 maja 2023 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uczelni Korczaka – Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Tadeusz Stanisławski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/